

عدد ۲۲ : (برنجی سنه) رجب ۶ : ۱۳۱۷ : پنجشنبه ۱۳۱۵ : ۲۸ : تشرین اول ۹ : تشرین ثانی ۱۸۹۹ (برنجی جلد)

امور اداره و تحریریه سنه سلا نیکی
توفیق افندی نظارت ایدر .

ادبیات . قانون و . ارف و مطالبات
ادبیه و شئون و . ارف و ترقیدن
ایدر . تویر اوکاره خدمت ایلر .

مجموعه ادبیه

۱۷ ۱۳

امور اداره و تحریریه سنه متعلق خصوصیات
ایچون توفیق افندی به مراجعت اولنور .

در سعادت و ولایات شاهانه ایچون بر
سنه آتونه سی یگرمی بش غروشدور
آتونه اجرانی برینه بوسته بولی قبول
ایدیلیر . مرکز شمدیلک باب عالی
جاده سنده عطار بورغاکی افندیك
دکا ایدر .

استانبول ایچون نسخه سی : ۱۰ پاره یه در . شمدیلک پنجشنبه کونلری نشر اولنور . ولایات شاهانه ایچون نسخه سی : ۲۰ پاره یه در .

عاشقانه لرینک دوره بهارینی دها هنوز
کورمه باشلایان بویکی روحه، بر محل
حبس حال اولوردی.

نظرلری هروقت بر لوحه شاعرانه
فکرلری بوله جقلری اولوحدن
حسرت آلود بر نتیجه جبقارمه جالبشیردی:
کوتش، بر لرعه نور آقیتیر، بولوطار
بر پرواز مفتونانه ایله ساجه اوجار، بر
رنک آتشین مشرقدن اطراف عکس ایدر،
بر قوش، قنادلرینه ضیای طلوع سربلیمش
بر مرغ زرین، چیرینه، چیرینه گاه بر
شراره کی صعود ایدر، وگاه بعض شهابلر
کی سطح زمینه دوزخ و سقوط ایله جک
ظن اولور، صوکره یارافلر آراستدن
آفتیشلرله قاریشقی برولوله نشاط افزا،
بومینی، مینی مخلوقک، بورقص غرام
برورینی تعقیب ایدر، امواج دریا، بر
اشتیاق ایله دامن ارضی اویر.

کوجو جک عاشق، بولردن شمس
یارلاقلتی سوکیلیستک جشم منیرینه،
مشرقک رنک آلی عذار آتیشینه بکزه تیر،
آنک کوزلرینک حذب دار، لمعه نشار
باقیشلری قارشوسنده محو اولورق قره
طوبراقلر آلتیه - شعاع خورشیدک
تأثیرله یوکسه لهمین اوقوش کی - سقوط
ایتمک ایسته دیکنی، ودها بر جوق شیرلی،
بوجوجقجه، صاجه تشبیهلری، خیالری
اکا کوز یاشلریله برابر افهام ایدردی.
هرکون، یته بر صبح ده صحیفه سودلینی،
آه! نه کوزل آجشدی، نه قدر کوزل
اوقومیشدی.

معشوقه سنک باموق قدر بیاض الی
آتشلر ایچنده یانان آوجی ایچنده
صیقیدینی حالده دکرک کنارینه کیدری،
قدرت قهارانه سنی اکلا به مدینه ایکی
العطف سحرانه مک قارشوسنده بودفه
پک تیسرتیر یوردی، پراهیزار بر سسله
دیدکی:

— بی سوبورمیکز...
اوزمان، هروقت طویدینی، لکن
شمدی تصور ایدمیدی قهقهه اراسته
بر قاج گله، بوزوالی معترف عشقک
معصوم قلبه برضحه سمادت صاجدی:
— پک جوق... بیلیمورمیکز؟
— آه! بوسجای، بوبری، بودکزی،
بولرک، بوکوردیکمز شیلرک جمله سنی
سورسکزدگی... بوقیمندار کوزلا ککر،
بکا قارشوی اولان عشقکزه، شوسوزلرکزه
شاهد اولسونمی؟
— اوت...!

ارتق بختیارلقلره غرق اولان سودا

زده بوصولک گله بی دویدینی وقت بر نشو
فوق العاده ایله باشی صاللا دی و:

— اوخ! بوبدایع طبیعت!... سز،
بوکوزلک! برکوزل شاهدیسکز!...
دکر! سن! الاسن اونوته!... بن
سنی پک سورم، اوخ! سن ده شاهد
سک!...

بجیاره عاشق، قدرک تحمل سوز،
طاقت سابر صبره هولنا که هدف اولمش،
نورلر اراسته مسعود، مسرور اولورکن
دهشت انکیز بر ظلام کریمه آلود ایچنده
بدبخت، مکدور قلمشیدی.
کشف ایدم یوردی: نه درجه شدید،
مخرب بر فلا کته دوجار اولدینی اکلا به
مایوردی.

اوف! آفاق فکرنده بردنبره طوغان،
غیر قابل زوال کورونن هلال امید -
قاره، سیاه سحابیارلر آلتیه اولسون
قالیه رق - بتون، بتون سونمه لیمیدی؟
شکوفه زار ذهنده بهارله آججه
باشلایان ازهار امل - ایکی آی اولمادن -
بر صدمه حزان افتراق ایله صارار مالیمیدی،
صولمالیمیدی؟ قورومالیمیدی؟...
آه! بو ظالم، مغفل قادیلر! آه!
جهنمدن اوچشده انسان صورمنده
نجسم انجش بوبرلر!...

شمدی آفتاب، بر بالانجینک اساسسز
سوزلرینه شاهد اولان بوسیرمه صاجلی
دلبر، اوتانهرق، قیزاره رق روم ایلی
حصارینک ارقه سندن بر ملال حجاب ایله
افول ایدرکن، محبوزه کنج، بوغروبک
قارشوسنده، یته کوجک صوده، دامن
بجوده افکار مدهنه آلتیه از یلوردی،
مغموم روحی پک زیاده یاقان آتشک
تأثیرله صارقان حرارتی دوداقلردن
مدید بر آه محسر دوشدیک، کوزلرندن
سراثر قایینه سنی تفسیر ایدن دموع تأثر،
بنافلرینه دوزخو بر بحر ای حزن اکین
حصوله کثیره رک آقدینی وقت الی،
ساکنانه آلتیه کوتوردی، بر مدت
مضطربانه دوشوندکن صوکره ایافلرینک
آلتیه بیاض کوبوکلر ساجان مائی دکره
خطاباً دیدکی:

— بن سنی هبستدن زیاده سوردم،
آنک وعدلرینه سنده شاهد اولمشک!
صوکره اوف! صوکره آتی بندن
آیردک، اوسوزلری ایشیتدیکک حالده
کیم بیایر، کیم بیایر که نه قدر اوزاقلره
آتی بوکوبوکل، متموج صولرکله
قاجیردک!... سنی پک جوق سودیکمی

بیلیمورمیدک!... فقط سومه به حکم،
سنی ده، آتی ده بوندن صوکره سومه به حکم
دکر!...

اوت! اک زیاده سودیک بودکزی
آرتق سومه به جکدی، یازیق! اوده
معشوقه سنی کی بی وفا جیقمشیدی،
اوخ! بودکزرلر، لطافتنه، شمعنه
دوبولمایان بوی بیان دکرلر... السانلر
کی - بعضاً نه قدر غدار اولورلر!
آه! زوالی مجروح قلبلر! امین
اولوکز! بتون بوکائنات قایینه تزیین
ایدن کوزلرک، کوزلرکله جمله سنی خائن،
ظالم، بی وفادر.

محمد خالص

یاد غمگین

«قوباردینی کلی خیال ایدرک...»
— سکونی بکه —

بهار کونشک ایلمک شعاع زرینی -
برده لک آجیق اولسی حبیله - بوضع
شاعرانه ایله اویویان بری ملاحتک بریشان
صاجلری آره سنده منمود اولان کردن
سیمینی بالذیر لامقده، نوجات سودا
پرستانه ایله اوطه مک دروننده جولان
ایتمکده ایدی.

حیاتنک اون برنجی دوره بهارنده
بولان بوغنیچه نوشکفته مک چهره نظر
فرجی، سیای حزینی کدرلرله، یاسلرله
ملو اولان باغبین نظرلری پک آجیق بر
منظره عرض اید یوردی.

انسانی مفتون ایدم جک بر حین و آه،
برجاذبه مالک اولان بودختر دلا شوب،
ساعتلرجه تماشا ایدلسه، هر باقیشده
انسان باشقهجه بر ذوق روحانی ایله
متحس اولوردی.

زاده طبیعتک اک دلفریب بر لوحه
عجمی تشکیله شایان اولان بواله
دریامک وجه تابناکنده رونما اولان
حزن و غم، یاروفادارندن جدا دوشدیکنی
ارائه ایلوردی.

بو آرام افکن قرقت، زوالی بی پک
متأثر ایتشدی، کوندن گونه زاید ایتمکده
اولان آلامی، نه بولده ازاله ایدم جکنده
مضطر قلمشیدی.

هر صبح لانه اجزانندن بر «آه!»
درونی ایله قالقار، او هجران دلسوز
ساقه سیله دورا دور تفکرانه، تخیلانه
دالار...

آغلاردی، کولمکه جالبشیردی!
ممکن دکل بودرد افتراقی تعدیله موفق
اوله مازدی، هرکون بر بشقه اضطراب
ایله بجه لشیر، هرکون بر بشته بار مبرم
آلتیه از یلوردی...

افسوس، بودرد دل، بوسودای
مخرب، بیچاره ده تحملی متعسر بر یاره
آجشدی... بعضاً کائنات جبقاردینی
نوحانی آسمان بالایه قدر ایصال ایلدیکه
صانکله عالم سموات اعتزاز ایدردی،
زوالینک، بواسیره اشتیاقک - فرط
محبتدن متحصل - مزین کوز یاشلری،
کتاب کائناتده هرکون بر باشقه صورتده
متجلی اولوردی.

اویام وصالک اک روح استیناس
اوانی امرار ایلدیک باغچه بهشت آسا
منظر لطیفه عرض ایله بن اوساحه
دلکشایه جبقار، کل فدائیلرینک آره لرنده
نغمه ساز شوق اولان قوشلرک ترانه
لاهور نیاه لرینی دیکلردی.

بولرک اوقودقلری اشعار عاشقانه،
حزین بر خاطره، بدیع بر خیالی تفکر
ایتدیر و:

«کشن بهار حنه کدم ملول و زار،
کیت سوبله یاره حامی ای نفحه بهار!
کیت سوبله یاره چکدیکم آلام فرقی،
بالله یافدی روحی اندوه انتظار!
لرزنده دل، شکسته نظر، منطقی امل،
بی تاب و بی حیات اولورم زهر و غبار،
ازهاردن طویار کی یم شمه وفا،
انهاردن کلیر کیدر نغمه سار،
اشجاردن آرار طورورم ظل حسنی،
اواردن امید ایدرم لمعه غدار.

کولکده کریمه کریمه خروشان بلای عشق،
قارشیمده جلوه جلوه کربران خیال یار،
کیت سوبله یاره حامی ای نفحه بهار،
دوشدم تراب و صاته دل خسته... جان
نزار!

اترحامیله فریاد خوان اولوردی، ازهار
رنکینک رواج نوبهارینی ایشام ایتدیکه
شریکه حیاتنک کالی تهاکله، غنچه لک
آره سندن... «قوباردینی کلی خیال
ایدرک...» بر نشو موقته قایل یوردی.

هر زمان، تکرر ایدن شوحال بوایس غمک
اک طائی ایام مسعودانه سنی اخطار
ایلردی.

گاه، سایه سنده اوطوروب قونوشدقلری
بیوک چنار اغاجنک یانه کلیر، سوکیلیسی،
اونوباده املیله همزم محبت اولدینی
دقیقه لری تقدیر ایدردی.

بوتخیلات، بوتفکرات، بوخاطرات.

اولكى شطارتلرك، نشودلرك، لغيف
تيسملرك يادكار جزى دگيدى؟ هيات،
بو حسرتده محبتك آلام يومهنى برشى
تعديل و تخفيف ايده بيليردى . . اوده:
« ياد ايت! » جلهسى ايدى .

بو، كنديسنجه بر يركذار قيمتدار،
بريادكار حيات ايدى!

— ۱۵ مایس ۳۱۳۰ —

خالد فوقی

سیاحات غرای

آمریقاد هره شهرک بر صنعت مخصوصه
صهسى وارد. مثلا (پتسبورگ) شهرنده
غایت مکمل ماکنلر وجوده کتیریلر .
شیقاقوده باصیدیرمه لریله مشهوردر .
(جترسون) شهرینه کنجه اورانك ده
شهرتی تسهیل ازدواج ایدر اداره لری
یوزندندر . ازدواج عقدینه وساطت
ایمك اوزره شهر مذکورده موجود
اداره لرك كثرته امریقاك هیچ بر شهرنده
تصادف ایدلر . بو اداره لردن بعضی
شمعدی به قدر اون بش يك ازدواج
عقد ایتش، او قدر قاری قوجهنی سوبدیر .
مشدر . بو اداره لردن برینك قبوسی
اوکنده کی لوحده ده « اسباب ازدواج
مکمل حاضردر ارزو ایدنك درحال
ازدواجی اجرا قنور . » عبارته
اوقونقده در .

جترسون شهرنده کی بو اداره لرك
مأمورلری شهر ایله آکا ملحق اولان
قصبات و قرایی منادیاً طولاً و عرضاً
دلیقانلیر ایله قزلرك مساملاتی نفتش
ونفحس ایدرلر، ایکی کنجی یکدیگری
سویور کورووچه همان ارارنده ازدواج
عقدی ایچون مداخله قائلشیرلر .
کنجلر ارزو ایدرلرله اوهر کورپرینك
اوسقده آلتده بولان اوللردن برینده .
ایستلرله کجه کوندوز برقیته دروننده .
بربالون ایچنده اجرای آیین زفاف ایدرلر .
فیثالر معتدل ایتش .

میتونیک

۱۹۰۰ سرکسند آلمانیا شعبه سی

آلمانیا امپراطوری حشمتلو و بللم

حضرتلری ۱۹۰۰ سنه سنده یازسده کشاد
ایدیه جك سرکیده بولنه جق آلمانیا شعبه .
سك احنوا ایدیه جکی اوج قبول سالونتی
برلین و بوستدام سرایلرنده بولان بیوک
رسم لوحه لریله تزین ایتدیرمکه قرار
ویرمشلردر .

بوتابلور اون سکرینجی عصرده
یشامش فرانسز مشاهیر رسامانك اثرلری
اولوب پروسیا قرالی بیوک فره درینك
همتیله جمع ایدلشد .

مذکور قبول سالونلری تفریش
وتزین ایچون اقتضا ایدن اشیا کذلک
اون سکرینجی عصرده بیوک فره درینك
طرفندن برلینه جاب ایدلش اولان
فرانسز صنعتکارانی طرفندن فرانسز لرك
ذوقه کوره وجوده کتیرلش اووقندن
بری بوستدام، سان صوصی، و برلین
سرایلرینی تزین ایتکده بولنش اولان
اشیا میانندن انتخاب اولوب صورت
خصوصده یازسه کوندربله جکدر .

قبول سالونلردن برینسند بیوک
فره درینك ذاته مخصوص کتابخانه به تماماً
مشابه اولمق اوزره صورت مخصوصده
اعمال ایتدیرلش بر کتابخانه ده بولنه جق
ومذکور سالونلرك اوچی ده بوستدام
سرایلرنده فرانسز یعنی ۱۵ نجی لونی طرزنده
الك ایی بویامش دائره لره تماماً بکزمه جك
صورتده تلون قلته جقدر .

آندره دن بشقه بر خبر

انکلتره امرای بحریه سندن آمرال
(قامپبون) ك یکنی اولوب شمالی آمریقاد
هودسون کورفرینك شمال جهته کائن
(پورت کورجیل) نام لیمانك محافظه سته
مخصوص عسکرک قوماندانی بولان موسیو
(آلتون) موسی ایله امیراله کوندیرمش
اولدینی بر مکتوبده قطب شمالی سیاح
شهری آندره حقنده بعض معلومات ویرمش
ومکتوب مذکور امیرال طرفندن (تابیس)
غزیه سته کوندیرلش اولدیفندن بعض
فقرات مهمه سی بروجه آتی درج
ایدلشد :

« کچن ایلك بهارده اولد دونالد
اسنده براسکیمو ایله برطاقم ارقداشلری
بزم قلعه داخلنده بولان مغازه به کلهرک
برطاقم اشیا آلتشار ایدی . بونلردن
مافدونالد لقردی ائشانده کچن یاز قطب
شمالی طرفلرنده ایکی بیاس آدم وفات

ایتش اولدیفنی واکر روایت ایدلدیکی وجه
ایله قطب شمالی نی کشف ایچون بربالون
اوجورولش ایسه بویکی شخصك
بالوندن دوشمش، تلف اولش اولملری
محتمل بولندفنی سوبلشد .

بواسکیمونك افاده سته بکده اهمیت
ویرمش اولمغه برابر بته (فورت بورق)
لیماننده بولان دو قنور (میلنه) اشعار
ایدلدم .

بولدن براز زمان صکره (ایستوفی)
برادرلر اسنده دیگر ایکی اسکیمو دها
نزدیمه کلدیله . بونلر کتیرمش اولدقلری
خبرلر آندره ایله رفیقلرینك قضاوده
اولدقلرینه شبهه براقه مشدر .

بو برادرلردن بریسی کچن یاز نهایتده
آوده کزر ایکن کندیسه قارشى سلاح
آنیور ظن ایدلدیکی ایکی بیاضی اوق ایله
اورمش تلف ایتش، مرقوملرك دیگر
ایکی رفیق قاجوب قورتولشد . تلف اولان
بیاضلرك البسه واشکالنه ائرمقومك
ویردیکی معلومات آندره ایله رفیق
سیاحتك البسه واشکالنه تماماً موافق
ایتش .

وبایه قارشى بر علاج

هندستان اطبا سندن بریسی يك
اسکی زمانلرده ممالك شرقیه اهالیسك
زیتون یاغی و باغله قارشى بر واسطه
تحفظ و نداوی اولمق اوزره استعمال
ایلدلرینی بیان ایله اطبانك بویاده تجریه لر
اجرامی لزومی درمیان ایلشد .

هندستان و مصرده وایك ظهورندن
بری زیتون یاغی تجاریله مشغول اولانلردن
هیچ برینك خسته لقندن مصاب اولمیش
اولمسی ده شایان دقت اولدیفندن بعضیلر
وبادن تحفظ ایچون بتون وجودی زیتون
یاغی ایله طیلا ایلمك تدبیری توصیه
ایلمکده درلر .

بویاده بعض امثله تاریخیه درمیان
اولیور، ۱۷۹۲ سنه سنده وندیک کپلردن
برینسده اوج کشتی وبایه طونلدفنی زمان
خسته اولیانلردن عقب وجودلری زیتون
یاغی طیلا ایلمش و بوسایه ده سرایت
مرشدن مصون قالمشدر .

وقتیه تونیسده وبا ظهور ایلیوب
بین الاهالی بر جوق تلفاتی موجب اولدینی
حاله زیتون یاغی فایزده سنده چالشلردن
کیمسه مصاب اولمیش ایتش .
هر حالده وبایه قارشى بر چاره تحفظ

و نداوی اولمق اوزره بیان اولان شوعلاج
کال سهولته تجریه و تطبیق اوله بیلر بر
شیدر . پورتیکز، هندستان و مالک ساره
اطباسی بونك تجریه قطعیه سنی اجرا
ایدوبده نتیجه سنی عالم اعلان ایدیه جك
اولورلرله السایت بیوک بر خدمت ایدیه .
جککری درکاردر .

بر یا کلتش ذهابك تسجیحی

۱۴۹۲ تاریخ میلادی سنده کشف
ایدلش اولان امریقا قطعه سك بوسم
ایله توسیمی حقنده بر روایت وارد .
کاشف شهر قریب سشوف قولونیدن براز
زمان صکره امریقایه سیاحت ایتش .
اورانك احواله دائر بر کتساب یازدرق
ایلك دفعه اوروباده نشر ایتش اولان
آدم (آریغوسویو) نامنده برایتالیان
اولمسیله قطعه مذکوریه (امریقا)
دنلمسی (آریغو) نامندن نشأت ایتش
ایتش .

شور وایت تازمانزه قدر بو حالده
دوام ایدوب کتمشدر . یالکز بودغه
جغرافیا فی واقفلردن موسیو (زول -
مورو) (بولتن دولاسیوسی به تهره
اونغرافیک) نام مجموعه اشوعیه ده بر
مقاله قیه درجیه (امریقا) نامك
ردن نشأت ایدلکینه دائر اجرا ایدلیدی
تدقیقات تاریخیه ك خلاصه سنی نشر
ایلمشدر . بوزانك تدقیقات واقعه سته
کوره قریستوف قولاتب امریقایه ایلك
سیاحتلری اجرا ایدلیدی زمان مملکت
مذکوره برلیری یقارانا قطعه سنده
زیغالیا ایله لبرتاد اراسنده واقع قطعه نی
(امریقا) نامیه یاد ایدلکرنندن قریستوف
قولونبده اسپانیا قرالی فردینانده تقدیم
ایدلیدی لایحه سنده کشف ایدلیدی برلری
امریقا نامیه یاد ایتش ایتش . مؤجراً

۱۵۵ سنه میلادی سنده (آلبریغو -
وسپوچی) امریقایه دائر ایلك اثرینی
نشر ایدوب هرکی قطعه جدیدنه ك
احوال و کیفیتندن خبردار ایتش ایدی .
(سن دیه) قصبه سنده کتسابحلیق ایله
مشغول بولان (هیلا قولیلوس) نامنده
بری ده وسپوچینك کتسبندن امریقا
احواله دائر معلومات آلدقندن صکره
آریغو بر کتساب نشرینه ایتدار ایتش .
بولك مقدمه سنده ده (امریقا) نامی
(امریغو) اسمندن نشأت ایتش اولمسی